

Den Sörgande Turtur-Dufwan,
Eller
Åtskilliga Bedröfweliga Sånger,
Under Wackra Melodier sammansatte
Och Samlade af en Medlidande Åhörare.

STOCKHOLM,
Trykt hos LARS SALVIUS, 1743.

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna poetiska samling av **Hedvig Charlotta Nordenflycht** (1718-1763), alias en **Medlidande Åhörare**, har digitaliserats i mars 2011 från Kungliga Biblioteket i Stockholm för Litteraturbanken och anpassats för Projekt Runeberg i oktober 2015 av Ralph E.

Til den ljufwa och ömsinta Philomela.

ÄLskeliga Philomela! du åstundar weta, huru den ensamma Turturdufwan förnöter sina stunder. Ach! på et ganska beklageligit sätt. Hon har utwalt til boning en Enslighet, hwarest Stillheten regerar öfwer alt, undantagandes i hennes Hjerta. Wid Sjökanten på detta ensliga stället beskådar hon Wågorna, dem hon blandat med sina tårar. Hon hwilar sin matta fot på några torra Cypresser, utan at finna hwila til sit Sinne. Om dagen sjunger hon om sin bedröfwelse, och natten tilbringar hon i suckande. Hennes ögon blunda aldrig förr än Solen med sin glantz förgyller Horizonten, och låckar all ting til lif ock glädje. Då faller hon i dwala; ty hennes bittra tilstånd kommer intet öfwerens med denna glada rörelsen. Hennes saknad är alt för stor, och hennes sorg utan like. Smärtan är målad i hennes ögon: den utwisar, at glädien ligger qwafd i hjertat. Si her! hennes klago-sånger, de äro både ömkelige ock häftige; Men du, Älskelige Philomela! lärer intet förundra dig öfwer dem, emedan du sjelf fåt til del et så ömt hjerta, at du så innerligen gladdes af hennes sällhet,när hon bodde med sin ljufwa Maka i Paradis lunden, och du äfwen så noga kände denna Makans förmoner, hwars hastiga bortgång rörer alla Lunders inbyggare. För dig, kära Philomele! och dina ömsinta likar äro desze sorge-Toner samlade. De som äro så lyckelige och intet blifwit födde med slika hjertan, eller ock genom annan styrka öfwerwunnit en så öfwerflödig ömhet, de, säger jag, böra intet se dem.

Farwäl.

Mel: Så skiljes ondt och godt, den sköna etc.

JAg strider med mig sjelf, at dämpa ned den smärta, Som bor fördold; men har sit wälde i mit hjerta, Det hon med dubbla skott mit öma sinne skär, Och i en stadig fart, så hemligt mig förtär.

Men som jag i mig sjelf dess wälde ej kan dämpa, Hwi skal jag då uti en ewig tysthet kämpa? En sådan tysthet är en Olja på min brand: Min plåga får der af mer magt och öfwerhand.

Den tiden är sin kos, de stunder platt förstörda, På hwilken jag försökt, at lätta af min börda I trogna wännens sköt, som lindrade mit qwal; Men är nu döf och tyst, til alt mit sorge tal.

Ty må jag för mig sjelf utgjuta mina tårar, Och repa ynkligt up den smärta, som mig sårar: Det är så sorgens art, at finna ro och lust Uti sit egit djup, i klagan, gråt och pust.

Här skal jag brista ut, hwar äro ord at finna? Hur kan dock tungans ljud mit hjertas mening hinna? Så häftigt sorgeswall, så plågsamt tanke lop Kan ej af toma ord få lugn, och ränsas op.

Jag kan min fordna lust ej utan skräck betänka: Jag kan mit sinne ej uppå min jämmer sänka, At jag ej blir försat uppå en sorge-sjö, Der wågor wräka mig, der jag dock ej kan dö.

Min Herde! är det sant, at du mig har förlåtit? Du har ju tröstat mig, när jag har fruktsamt gråtit För grymma Afskedz stund, då gladde du mit hopp, At wi på lika tid skull sluta få wårt lop.

Men Ach! du gick förut, du lemna mig och Hjorden, Wår täcka hydda är en sorge-kula worden: War himlen afwundsam på wår menlösa ro? Hwem hade skada af wår öma wänskaps tro?

Hwem war af Ädel smak och ej med nöge skåda Förenings-bandets art emellan lika båda? En Själa-sämja, som af högre grund utflöt, Den jordisk afsikt ej förringa eller bröt.

Men de, som utan wal på winst sin wänskap bygga, För grofwa syftemål den binda och den rygga: Som finna allestädz en kärleks wärdig Wän, Så snart, som namn och Guld sat Stämpel uppå den.

De kunna om wår ro och ädla frid knapt drömma, Och ey om min förlust, min stora saknad dömma: De röya der med blot sit grofwa sinnes köld, Och ge sin hårdhet ut för tolamodetz sköld.

Ach! rart, och mer än rart, et sådant sinne finna, Med hwilket man kan dygd och ädla nögen winna: Det hyses altid ej i lyckans fagra prakt, Det wexer snarast til i motgång och förakt.

En pröfwad dygd kan bäst båd råd och styrka gifwa, I wänskap aldramäst öm, ren och trofast blifwa: Han är försökt och fast, är snart med litet nögd, Han rörs ej utaf alt, är jemnt til friden bögd.

Af egit prof han wet, at mänskior kunna fela; Ty kan han läkedom på ljufligt sätt utdela, Ey högmod, ledsnad, agg, kallsinigt lefnadz sätt Får rubba nögets grund, ell bryta fridens rätt.

Hans ömhet som sig widt til alla Mänskior sträcker, För kära makan dock en dubbel fart upwäcker; Han täncker talar gör, hwad ljuft och dygdigt är, Och det, som henne gagn och sinnes styrka bär.

Hans ändamål är det, at sig i dygden styrka, Och derigenom sin och Makans sällhet yrka: All öfrig åtrå til en werdslig prakt och högd Bryr ej hans Sinnes lugn: han är i dygden nögd.

En sådan dyrbar wän är den, som jag begråter: En sådan utwald ro ej kommer mera åter, En ro, den jag ej nog kan fyllest tala ut, Som lika stadig war i början och i slut.

Med dig, utwalda wän! jag Paradiset bygde, Dit ljufwa sälskap mig för alla stormer skygde: Det lugn, den sälla

frid, som i dit inre låg War mig en tänkeskrift, som Ädla up min hog.

Ach; at min glädje tid är platt förswunnen worden; Det enda utaf alt jag önskat mig på jorden. Min ljufwa Maka Ach! war hörs din blida röst? Dit milda ögna kast, som gaf mit sinne tröst?

Jag hör ej flera råd af dina läppar flyta, Dit rena sannings ord min oros stormar bryta: Det ljufwa tal, som har alt skryt och flärd lagt af, Jag ser det Anlet ej, som frid och hugnad gaf.

Nu är mit tidz fördrif, i bittra tårar draga Min tunga lefnadz tid, och min förlust beklaga, Ej någon jordisk frögd kan mer hugswala mig; Hwad skal mig lindring ge? jag har förlorat dig.

Så har jag således på min lilla tid förfarit, Hwad alrastörsta ro och största smärta warit, Men med den skildnad, at min frögd war blot en stund, Och sorgen warar til min sidsta lefnadz blund.

Mel: Det stålta lycka, hwad är åt etc.

MIn lefnadz lust är skuren af, Och döden är min längtan, Til dig du mörka tysta graf, Står all min trängtan: På jorden jag ej finner Hwad mer min själ sit nöge bär, Min glädje borta är; Min tid i gråt förrinner, Min ungdoms lust förswinner; Jag är olykligt såld I grymma sorgens wåld. En långsam död för ögon står, den jag dock icke finner, Du arma ömma hjärta! Kan ej den bittra smärta, Som tär dig utan mått, Dig ge så dödligt skått, At lifwetz trå må brista, Och Ädla Själens gnista Sit fånge-hus må mista?

Alla Nymphers Prinsessinna.

ÄNtlig kom den mörka stunden, Då i grunden All min frögd blef sluten platt, Då de swarta olyks dimmor, Dunder strimmor, Bröto ur mit ödes natt.

Då de grymma sorge Andar, Som upblanda All min blod med ängslans frö, Togo rum med bitter smärta, I mit hjerta, Då min glädje måste dö.

Då mit ljus och stjerna gömdes, Och jag dömdes Till et mörkt och fasligt qwal, Som alt jämnt mit sinne gnager Och injagar Tåre-ämnen utan tal.

Arma hjerta, kan du tänka Och dig sänka På din djupa olyks grund, Utan at i stycker brista, Och så mista Känslan af din plågo stund?

Ja, du måste, fast du bäfwar Och motsträfwar, Mot din wilja hafwa lif,

Wrida dig i böljor wåta, Och dig låta Sargas af en långsam knif.

Ingen undflygt är förhanden, sorgebranden Som dig utan uphör tär, Kan af hoppets fläckt ej lindras, eller hindras: Intet hopp mer öfrigt är.

Hårda lag! som mig så följer, Och mig höljer Med din stränga tuktans hand, Ach! hwad har jag arma brutit, Då jag knutit Et oskyldigt wänskaps band?

Dyra wänskap himla stjerna; Nögets Kärna, Afbild på et ewigt godt, Hwi har jag dit wärde funnit, Och så wunnit Sötman din i högsta mått?

Hwi har jag dit wäsend fattat, Och dig skattat Öfwer alt hwad jordiskt är? Medan nu din Ädla håfwa Himla gåfwa Mig oändlig smärta bär.

Skall på Nectar följa Galla; stormer swalla Efter liten lugne tid,

När man trängtar effter fara, At bewara Himlens Nåd och dyra frid?

Witna dock mit ömma Sinne, och der inne Du fördolda samwetz grund, Om ej glada låfsångs frögden, gick till högden För Gudz gåfwa, hwarje stund.

Intet tillstånd war så präktigt, Högt ock mägtigt, At min önskan hamna där: Nöget som en ström mig följde Och bort skiölgde, Alt hwad tungt ock plågsamt är.

Hos min Wän war all min trefnad, Och Hans lefnad War min ljufwa tanke-ro, Intet mot min sällhet wägde, När jag ägde Dygd och Honom i mit bo.

Hwad ren kärlek mägtar skäncka Och man täncka Kan om wänskap, blygd och Dygd, Alt hwad ljuflig själe-sämja Kan befrämja, Njöto Wi i fridens skygd.

Ingen lystnad til den flärden, som i werden, Nu til högsta wälde går:

Rikedom ock fåfäng Ära, Fingo bära Namn af stoft i tankan wår.

Misztro, längtan, agg ock smärta, Hwad ens hjerta Ur en ljuflig stilhet drar, Brydde ej wår sälla lugnad, Frid ock hugnad, Slogo der sit läger qwar.

Ach! hur kunde jag mig önska, At få grönska Wid så ständig sommar tid? Ödet har ju sagt de orden, At på jorden Gifwes aldrig stadig frid.

Hwad fullkomlig mognad wunnit, Alt hwad hunnit Til sit högsta mål och mått, Måste slut och ända taga: Skal jag klaga På en oundwiklig lått?

Stillen Er i djupa tankar, Som hopsamka All den fordna ängla-frögd, Den utwalda nögetz boning, Som min wåning Gjort til Paradisets högd.

Glömmen bort den korta timma, Som upglimma Lik en härlig middagz sol,

Hwilcken straxt i måln gick neder Och nu breder Swarta skyar på min Pol.

Minnes kraft du grymma plåga, som min låga Ständig sorje-Oljo ger, O! at nu din fart förswunne, och jag kunne Aldrig minnas glädje mer.

Mel: Såg mit hjerta mig etc.

WErdslig ro far wäl, Kom min öma Siäl! Blif nu hård ock kall, Mot alt olycks fall, Sätt dig för, Som sig bör, At anse Wäl och we, Lika nögd; aldrig bögd Til en flygtig frögd. På min lefnadz ban, werdsens wida plan Är jag nu wid tidens lopp ock skifte wan: Jag har redan fåt min lått, Smakat et oskyldigt godt I det högsta glädje mått, Som i tiden gifs. Nu har den sig wänt, Och mig oro sänt, Hårdt betalar jag, Forna nögetz dag, Nu går tiden bort uti en kulen natt, Tils min Själ blir utom tiden satt.

Mel: Hör til O! Himla höga Konung. etc.

SÅ komma mina wakostunder, Du mörka långa nattetid. Har Solen åter gömt sig under, At skänka alla ögon frid? Men i det samma lemna mig En ymnog tid at ängsligt gråta, Då göra sig min ögon wåta, I stället för at hwila sig.

En tid den sjelf Naturen ämnat Til lisa för hwar ängslig trött, Har sorgen mig til fristad lämnat, På den min ängslan mest blir skött: De trötta ögon tynas af, De falla hop, men utan hwila; Ty bittra tanke-stormar ila Ifrån mit mörka sorge-haf.

Skall jag ej lugn om natten finna, När all ting sofwer och är tyst? Kan jag ej nog om dagen hinna, Begråta glädien, som jag mist. Ach! nej, min tid är alt för kort, At nogsamt min olycka sörga, Min oro, som så bittid börja, Går ej för än med lifwet bort.

Jag tolamodet fåfängt ropar, Til styrka för min skrämda Själ: Min smärta mig så öfwerhopar, Min saknad mig så swåra qwäl, At Himlens blida Nåde-sken med bistert måln är öfwerdragit,

Sen han sin nådes skänk gentagit, Har jag i mörkret ståt allen.

Fly bort, i öma hjelpe-röster! Som gifwa wil min ängslan bot: Ert toma ljud, Er swaga tröster Uprycka ei men sorgerot: Hwad redan skedt ej ändras kan, Det måste en ju willigt lida, Men är det lindring i min qwida, At ingen ändring är förhand?

Ach! det är just den hårda knuten, Som ger min ängslan dubbelt lopp, Förwäntans tiden är förfluten, Och fåfängt är et ifrigt hopp: Min stränga Dom är redan fäld, Ei hjelper suckar eller tårar, Et smickrand hopp mig ej mer dårar, Jag är på plåge-platsen städ.

Du mörka natt som mig omgifwer, Du är en afbild på mit sinn, Der inne aldrig dager blifwer, Der tränges ingen stråla in: Så fullfölg nu din tysta gång, I morgon när sig solen wisar, Med nya tårar jag mig spisar. Och börjar så min klago sång.

Mel: Sist när jag ifrån dig drog: etc.

ÅTer börjar jag min lust. Men en lust bemängd med galla,

At utgjuta suck ock pust, Låta tårar strömlikt falla, Är den enda ro jag har, Af de fordna nögen qwar?

Ja, mit sorg-beklämda bröst Får af tåre-rägnet andas, Och min tanka fattar, tröst, När hon med det minnet blandas, Som båd ljuft och plågsamt är; Minnet af min Herde kär.

At i tiden glömma dig, Är omögligt för mit hjerta: Och dig jämt påminna sig, Är en obeskriflig smärta: Minnas glömma på en gång, Et osäjligt Själa-twång.

Sig, din lefnad minna på, Dina tankar, dina seder, Och de spor du månde gå, Til det ljufsta nöge leder, Si din mildhet, ömhet, tro, O! en nögsam tankero.

Men i samma tidz fördrif, Bli som af et dunder slagen, När man wet, från detta lif Du är redan flytt ock tagen: Aldrig jag på jorden ser Dig med dina gåfwor mer.

Som då mer ej öfrigt är Än du ljufwa namn och minne,

Skal jag, huru det mig tär, Så intryckat i mit Sinne, At du i min tankar all, Ju til döden lefwa skal.

Himlen ge din milda Själ, Som i frid sig endast nögde, Ewig frid, et ewigt wäl, Ja, hon sig så ymnigt frögde, Som

min själ har lidit qwal, Sen du gick ur werdens dal!

Mel: Min sorge-tanke håll tillbaka etc.

MIn fordna skatt, mit ljus på jorden, Min milda wän! hwar wistas du? Är du så högt förwandlad worden, At jag dig ej kan finna nu? Ach! ja, din Hydda falnat af Dit täcka skall i mull förswinner: Jag aldrig mer de ögon finner, Som mina ögon glädie gaf.

Så skal jag dig framhärdigt mista? Får jag dig aldrig här igen? Din kropp är död, din Andas gnista Intagit wida Himmelen, Och jag på jorden famlar här I jämmer, sorg och oro swäfwar,

Min skrämda själ för stormen bäfwar, Och kan ej hammen komma när.

Mån ej den dagen snart är inne, At jag mig må förlossad se, At jag får med båd´ kropp och sinne Åt wanskligheten afsked ge? När kommer frihetz stunden min, At ej min matta kropp mer andas, At Askan min med din får blandas Och Själen til din ro gå in?

Jag wet, din ro är frid och hwila, I ewigt ljus består din frögd, Din Anda får nu ljufligt ila Ohindrad til Gudz Kärleks högd, I den du redan smakat ro, Förr än Gud dig ur stoftet högde, Den dig til frid och mildhet bögde, Til ljus och sanning, dygd och tro.

Den war, som dig så ömsint gjorde För armas nöd, för tryktas qwal, Som hägna dig, när du försporde De wrångas hat och afwunds tal, Som wäkte i din Själa grund En ro, som dig beständigt följde,

Den jordska nöjen ej förhölgde, Som krönte ock din sidsta stund.

O Himla Magt! förlåt min smärta, Den kärlek jag et skapat get; Jag har dit milda kärleks hjerta, I denna kära gåfwan set: Om gåfwan nu så ljuflig war, Om Menskio kärlek så förnögde, At den mit hela hjerta bögde, Hwad tro då icke Gifwarn har?

Ach! lät mig snart den sällhet hinna, At bli din dyra kärlek wärd, Lät mig min smärta öfwerwinna, Och gör mig i din Schola lärd! Min Anda aldrig hwilo får; Men af en stadig längtan brinner, Tils jag et kärleks ursprung finner, Som aldrig slut och ändring når.

Imedlertid min lefnads wandel Jag tråkar fram på tunger ban, Och aldrig mer jag någon handel Med jordska nögen sluta kan: Jag har dess lösa grunder set, Nu tror jag den, som alt framskaffar,

Sin wärk til ewig tid ej straffar; Men dem en säker ro beret.

Mel: Ängslighet är mit dagliga näste etc.

HImmel! dit hot kan stoftet ej draga, Ach! huru är din tuktan så swår! Wi äro jord, ja bräckliga swaga, Ho är dock den din styrsel förstår? Ach, huru kan din kärlek då rönas I ångest ock qwal? Hur skal en själ med tolamod krönas I plågones dal? När du tar bort den käraste gåfwa, Et prof af din nåd, Kan då en mask dig derföre låfwa, Som ser ej dit råd?

Ewiga nåd! som bor uti ljuset, Gif utaf nåd, min swaghet mig til, Gör mig bered, at gå i det huset, Der du dit ljus rätt uplåta will. Jag har uti otolighets fängslan Min uselhet känt, Ja, all min sorg, min jämmer och ängslan, Til

godo mig hänt; Härlighets magt! så gör mig dock wärdig,

Åskåda dit ljus, Fria min själ och gör henne färdig Från jordenes grus.

Ach! huru flyr förblindelsens dimma Då för ditt ljus, ditt ewiga sken, När jag får se din kärlek upglimma, Härlig och stor, Gudomlig och ren: När jag får se, din gärning och styrsel Har nåd til sin grund, Som wårt förnuft ej ser i sin yrsel I frestelsens stund; När jag får, glad, de andarna finna I renhet och frid, Som du har hjelpt at segra och winna, Och krönt deras strid.

I Denna enslighet, har jag min boning walt, I detta tysta lugn, jag werdsens storm betraktar All höghet prakt och lust, som lyckan bjuder falt, Jag som en flyktig rök, en wäder bubla agtar, Här skal jag lära mig at draga tidens ok I tålamod och hopp, tils frihets stunden nalkas,

Åskåda dit ljus, Fria min själ och gör henne färdig Från jordenes grus.

Ach! huru flyr förblindelsens dimma Då för ditt ljus, ditt ewiga sken, När jag får se din kärlek upglimma, Härlig och stor, Gudomlig och ren: När jag får se, din gärning och styrsel Har nåd til sin grund, Som wårt förnuft ej ser i sin yrsel I frestelsens stund; När jag får, glad, de andarna finna I renhet och frid, Som du har hjelpt at segra och winna, Och krönt deras strid.

I Denna enslighet, har jag min boning walt, I detta tysta lugn, jag werdsens storm betraktar All höghet prakt och lust, som lyckan bjuder falt, Jag som en flyktig rök, en wäder bubla agtar, Här skal jag lära mig at draga tidens ok I tålamod och hopp, tils frihets stunden nalkas,

Tils döden löser af mit swåra ängslans dok Och all min sorge-eld i säker hwilo swalkas. Imedlertid jag här min fordna lust beser, Det ljufwa Paradis, som lik en ros förbleknat, Och trogna tårar til dens dyra minne ger, Hwars kärlek, wett och dygd jag i min själ upteknat. Här skal jag repa up min Herdes ljufwa namn, Her skola klippor på min sorge toner swara, Här skal jag göra mig bekanter om den hamn, Der rena själar få i ewig kärlek wara.